

## **Sipoon kunnan vastine valtuustoaloitteeseen**

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että:

1. Sipoon perusopetuksessa matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö kielletään koko koulupäivän ajaksi yhtenäisillä koulujen järjestyssäännöillä. Poikkeuksen muodostavat laitteen käyttö oppimisen tukivälineenä tai oppilaan terveydentilaan liittyvän syyn vuoksi. Järjestyssääntöjen rikkominen sanktioidaan esimerkiksi rehtorin puhuttelulla. Järjestyssääntöjen valmistelussa osallistetaan oppilaat, oppilaskunnat sekä vanhemmat ja vanhempainyhdistykset ja nuorisovaltuusto.

2. Sipoon kunta antaa Aivoliiton kansalliset suositukset älylaitteiden käytöstä lapsille, nuorille ja huoltajille vapaa-ajalla hyvinvoinnin edistämiseksi. Suositukset jalkautetaan käyttöön yhteistyössä vanhempien ja vanhempainyhdistysten, oppilaskuntien ja nuorisovaltuuston kanssa. Älylaitteiden käyttöä vapaa-ajalla koskevat suositukset viedään osaksi ns. Sipoon mallin vanhempainsopimusta.

3. Sipoon kunta käynnistää yhdessä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ja muiden alueen kuntien kanssa hankkeen, jossa Aivoliiton suositukset jalkautetaan konkreettiseksi osaksi hyvinvointialueen lasten ja nuorten psykososiaalisia palveluja, neuvolapalveluita ja oppilashuollon palveluja sekä valmistellaan malli haitalliseen käyttöön puuttumiseksi.

4. Suositukset ja niiden jalkauttaminen viedään osaksi alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä.

## **Sipoon kunnan toimenpiteet aloitteessa esitettyjen ehdotusten toteuttamiseksi**

Aloitteessa ehdotetaan, että Sipoon perusopetuksessa matkapuhelinten ja muiden mobiililaitteiden käyttö kielletään koko koulupäivän ajaksi yhtenäisillä koulujen järjestyssäännöillä.

Eduskunta on hyväksynyt uuden mobiililainsäädännön 30.4.2025. Sipoon koulutuksen toimialalla on laadittu yhtenäinen ohjeistus mobiililaitteiden käytöstä ja säilytyksestä kouluilla. Ohjeistus on astunut voimaan 1.8.2025. Ohjeistuksen tarkoituksena on tukea oppimista, työrauhaa ja keskittymistä, edistää turvallista ja viihtyisää oppimisympäristöä sekä ohjata vastuulliseen mobiililaitteiden käyttöön. Samalla huomioidaan oppilaiden yksilölliset tarpeet, kuten mobiililaitteiden käyttötarve terveydellisistä syistä tai oppimisen apuvälineenä.

Lain mukaan Suomessa oppilaat eivät lähtökohtaisesti saa käyttää mobiililaitteita ilman opettajan tai rehtorin lupaa oppituntien aikana. Sipoossa on lisäksi linjattu, että mobiililaitteiden käyttöä rajoitetaan myös välitunneilla, retkillä ja ruokailun aikana. Opetushallitus suosittelee myös tätä. 1.8.2025 alkaen Sipoon kouluissa noudatetaan edellä mainittua oppituntia koskevaa lakia, sekä seuraavaa:

- 1.–9. luokkien oppilaat eivät käytä ollenkaan mobiililaitteita koulupäivän aikana.
- Kukin koulu linjaa järjestyssäännöissä mobiililaitteen säilytyksestä koulupäivän aikana ja seuraamuksista sääntörikkomuksiin mobiililaitteiden käytössä.

Laitteiden käyttö on sallittua seuraavissa tilanteissa opettajan tai rehtorin luvalla:

- oppimistarkoituksessa opettajan luvalla
- välttämättömien, kiireellisten asioiden hoitoon opettajan luvalla
- henkilökohtaiseen terveydenhoitoon rehtorin luvalla
- apuvälineenä esimerkiksi kommunikoinnissa rehtorin luvalla

Sipoon kunnassa on otettu käyttöön vanhempainsopimus kaikilla perusopetuksen kouluilla 1.8.2025. Sopimuksen tavoitteena on vahvistaa koulun ja huoltajien välistä yhteistyötä. Jo nyt sopimuksessa on yhtenä kohtana, että koulun opetussuunnitelma, yhdenvertaisuussuunnitelma ja järjestyssäännöt ovat selkeät ja huoltaja on tutustunut niihin. Vanhempainsopimuksessa on myös lyhyesti kuvattu mobiililaitteiden käyttöä koskevat linjaukset koulupäivien aikana.

Vanhempainsopimuksella varmistetaan, että huoltajat tietävät, mistä löytyy koulun järjestyssäännöt. Sopimuksessa varmistetaan myös huoltajan sitoutuminen kunnioittavaan ja toisia arvostavaan vuorovaikutukseen koulun kanssa. Tämä tukee lapsen ja nuoren kasvua, kehitystä ja oppimista parhaalla mahdollisella tavalla.

Hyvinvointialue laatii oman alueellisen hyvinvointisuunnitelman, jonka suosituksia kunta voi kuitenkin olla mukana jalkauttamassa. Sipoon kunta välittää hyvinvointialueelle tiedon mobiililaitteiden terveysvaikutusten huomioimisesta. Kunta ei voi järjestää hyvinvointialueen palveluja. Aloitteen toimenpide-ehdotuksia on käsitelty kunnan toimialojen yhteisessä LANU-ryhmässä (Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen ryhmä), jossa on myös mm. poliisin, Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen ja seurakunnan edustus.

Kunta päivittää hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelmaa. Päivitystyössä huomioidaan hyvinvointialueen suosituksia.

THL on julkaissut tammikuussa 2026 Digitaalisten laitteiden vapaa-ajan käytön kansalliset suositukset 0–13-vuotiaille. Kansallisten suositusten tavoitteena on tukea lasten hyvinvointia, turvallisuutta ja oppimista sekä ehkäistä digitaalisten laitteiden käytön haittoja. Suositukset koskevat lasten vapaa-ajan laitteen käyttöä, eivät koulutehtäviä. Ne on laadittu ikäryhmittäin (0–5-vuotiaat ja 6–13-vuotiaat), ja niissä huomioidaan lasten kehitysvaiheet ja kasvava itsenäisyys. Suositukset tarjoavat ohjeita vanhemmille, perheille ja lasten kanssa toimiville aikuisille, ja niiden tarkoitus on helpottaa perheitä sopimaan lasten digilaitteiden käytöstä tasapainoisen arjen tukemiseksi.

THL:n suositukset digitaalisten laitteiden käyttöön

6–10-vuotiaille suositellaan ruutuaikaa enintään tunti päivässä.

11–13-vuotiaille suositellaan ruutuaikaa enintään kaksi tuntia päivässä.

Lisäksi voi kuunnella musiikkia ja äänikirjoja ilman ruudun katselua.

Satunnaisesti laitteita voidaan käyttää enemmän, esimerkiksi perheen yhteinen elokuvien katselu tai pelaaminen ystävien kanssa.

Ruudun katsominen on suositeltavaa lopettaa viimeistään tuntia ennen nukkumaanmenoa.

Digitaalisella laitteella käytettävän sisällön tulee olla lapselle sopivaa, iloa tuottavaa sekä oppimista, hyvinvointia ja kehitystä tukevaa.

Koulutuksen toimialalla on linjattu, että Sipoon kunnan omistamien Chromebook-laitteiden käyttö estetään etähallinnalla klo 23.00–06.00 välisenä aikana 23.2.2026 alkaen. Linjaus perustuu huoltajien, opettajien ja koulutuksen toimialan yhdessä tunnistamaan tarpeeseen tukea oppilaiden hyvinvointia ja terveellisiä digikäyttötottumuksia.

Koulutuksen toimiala käyttää perusopetuksen oppilaiden internetin käyttöä suojaavaa verkkoturvaratkaisua (Cisco Umbrella). Sen avulla varmistetaan turvallinen ja opetukseen soveltuva verkon käyttö sekä estetään haitalliset ja asiattomat verkkosivustot.

Suojausjärjestelmän käyttö perustuu oppilaiden vanhempien, opettajien ja koulutuksen toimialan yhdessä tunnistamaan tarpeeseen varmistaa turvallinen oppimisympäristö. Chromebookien suojaus ei riipu verkosta, vaan se toimii automaattisesti kaikissa verkoissa: koulussa, kotona ja mobiiliyhteyksien päässä.

### **Yhteenveto**

Näillä yllä kuvatuilla toimilla Sipoon koulutuksen toimiala pyrkii vastaamaan valtuutettujen kanssa jaettuun huoleen mobiililaitteiden käytön haittavaikutuksien minimoimisesta kouluissa ja vapaa-ajalla.

Liite: [Lasten digisuositukset 0–13-vuotiaille - THL](#)

### **Sibbo kommuns svar på fullmäktigemotion**

I fullmäktigemotionen föreslås:

1. Användningen av mobiltelefoner och andra mobila enheter förbjuds under hela skoldagen inom den grundläggande utbildningen i Sibbo med skolornas enhetliga ordningsregler. Undantaget är användning av enheten som stöd för lärande eller på grund av elevens hälsotillstånd. Sanktioner för brytande av ordningsreglerna är till exempel tillsägelse av rektorn. Eleverna och elevkårerna, föräldrarna och föräldraföreningarna samt ungdomsfullmäktige delaktiggörs i beredningen av ordningsreglerna.
2. Sibbo kommun ger rekommendationer som följer Hjärnförbundet rf:s rekommendationer till barn, ungdomar och vårdnadshavare för främjande av välfärd för användning av smarta enheter på fritiden. Rekommendationerna implementeras i samarbete med föräldrarna, föräldraföreningarna, elevkårerna och ungdomsfullmäktige. Rekommendationerna om användning av smarta enheter på fritiden inkluderas i vårdnadshavarkontraktet i den s.k. Sibbomodellen.
3. Sibbo kommun inleder i samarbete med Östra Nylands välfärdsområde och andra kommuner i regionen ett projekt där Hjärnförbundet rf:s rekommendationer implementeras till en konkret del av välfärdsområdets psykosociala tjänster för barn och ungdomar, rådgivningstjänster och elevvårdstjänster samt förbereder en modell för ingripande i överanvändning av smarta enheter.
4. Rekommendationerna och implementeringen av dem inkluderas i målen och åtgärderna i den regionala välfärdsplanen.

## **Sibbo kommuns åtgärder för att genomföra förslagen i motionen**

I motionen föreslås att användningen av mobiltelefoner och andra mobila enheter förbjuds under hela skoldagen inom den grundläggande utbildningen i Sibbo med skolornas enhetliga ordningsregler.

Riksdagen godkände ändringar i lagen om grundläggande utbildning om användningen av mobila enheter 30.4.2025. Utbildningssektorn i Sibbo kommun har utarbetat en enhetlig anvisning för användning och förvaring av mobila enheter i skolan. Anvisningen trädde i kraft 1.8.2025. Målet med anvisningen är att stödja lärande, arbetsro och koncentration, främja en trygg och trivsamt inlärningsmiljö och handleda eleverna i ansvarsfull användning av mobila enheter. Samtidigt beaktas elevernas individuella behov, såsom behov av att använda mobila enheter av hälsoskäl eller som hjälpmedel.

Enligt lagen får eleverna i Finland i princip inte använda mobila enheter under lektionerna utan lärarens eller rektorns tillstånd. Därtill har Sibbo beslutat att användningen av mobila enheter begränsas även under raster, utflykter och skolbispisning. Detta rekommenderas även av Utbildningsstyrelsen. Från och med 1.8.2025 följer Sibboskolorna de ovannämnda ändringarna i lagen samt följande riktlinjer:

- Elever i årskurs 1–9 använder inte alls mobila enheter under skoldagen.
- Varje skola bestämmer i sina ordningsregler om förvaring av mobila enheter under skoldagen och påföljder för brytande av ordningsreglerna gällande användning och förvaring av mobila enheter.

Mobila enheter får användas i följande situationer med lärarens eller rektorns tillstånd:

- i inlärningsyfte med lärarens tillstånd
- för skötsel av nödvändiga, brådskande ärenden med lärarens tillstånd
- för personlig hälsovård med rektorns tillstånd
- som hjälpmedel för till exempel kommunikation med rektorns tillstånd.

I Sibbo kommun har varje skola inom den grundläggande utbildningen tagit i bruk vårdnadshavarkontraktet 1.8.2025. Målet med kontraktet är att förstärka samarbetet mellan skolan och vårdnadshavarna. Det finns redan nu en punkt i kontraktet om att skolans läroplan, likabehandlingsplan och ordningsregler ska vara tydliga och att vårdnadshavaren har bekantat sig med dem. I vårdnadshavarkontraktet sammanfattas också riktlinjerna för användning av mobila enheter under skoldagen.

Med vårdnadshavarkontraktet säkerställer vi att vårdnadshavarna vet var de kan hitta skolans ordningsregler. Med kontraktet säkerställs även vårdnadshavarens förbindelse till respektfull och uppskattande kommunikation med skolan. Detta stöder barnens och ungdomarnas uppväxt, utveckling och lärande på bästa möjliga sätt.

## **Samarbete med Östra Nylands välfärdsområde**

I motionen föreslås att Sibbo kommun inleder ett projekt i samarbete med Östra Nylands välfärdsområde och andra kommuner i regionen. För närvarande är det inte realistiskt att genomföra projektet.

Välfärdsområdet utarbetar sin egen regionala välfärdsplan, kommunen kan inte göra det. Kommunen kan delta i implementeringen av rekommendationer. Sibbo kommun meddelar välfärdsområdet om att de hälsopåverkningar som användningen av mobila enheter medför ska beaktas i planen. Kommunen kan inte ordna välfärdsområdets tjänster. Förslagen till åtgärder i motionen har behandlats i sektorernas gemensamma välfärdsgrupp för barn och unga, där även bland annat polisen, Östra Nylands välfärdsområde och församlingarna är representerade.

Välfärdsområdet utarbetar en egen regional välfärdsplan. Kommunen kan dock delta i implementeringen av dess rekommendationer. Sibbo kommun meddelar välfärdsområdet om att de hälsopåverkningar som användningen av mobila enheter medför ska beaktas i planen. Kommunen kan inte ordna välfärdsområdets tjänster. Förslagen till åtgärder i motionen har behandlats i sektorernas gemensamma välfärdsgrupp för barn och unga, där även bland annat polisen, Östra Nylands välfärdsområde och församlingarna är representerade.

Kommunen uppdaterar välfärds- och säkerhetsplanen. Välfärdsområdets rekommendationer beaktas i uppdateringen.

Institutet för hälsa och välfärd publicerade i januari 2026 Nationella rekommendationer för användning av digitala enheter på fritiden för barn i åldern 0–13 år. Målet för de nationella rekommendationerna är att stödja barns välbefinnande, säkerhet och lärande samt att förebygga skadliga effekter förknippade med användningen av digitala enheter.

Rekommendationerna gäller användningen av digitala enheter på fritiden.

Rekommendationerna gäller inte skoluppgifter. Rekommendationerna beaktar barnets utveckling och behov i olika åldrar i takt med att självständigheten ökar.

Rekommendationerna gäller barn i åldern 0–5 år och 6–13 år. Rekommendationerna ger anvisningar till föräldrar, familjer och vuxna som arbetar med barn. De är avsedda som ett stöd när man inom familjen kommer överens om barnens användning av digitala enheter och de utgör ett stöd för en balanserad vardag.

Institutet för hälsa och välfärds rekommendationer för användning av digitala enheter

För barn i åldern sex till tio år rekommenderas högst en timme skärmtid per dag.

För barn i åldern elva till tretton år rekommenderas högst två timmar skärmtid per dag.

Barnet kan även lyssna på musik och ljudböcker utan att titta på skärmen.

Då och då kan enheterna användas under en längre tid, till exempel för att titta på film tillsammans med familjen eller när barnet spelar tillsammans med vänner.

Det rekommenderas att barnet slutar använda skärmar minst en timme före läggdags.

Innehållet som används på digitala enheter bör vara lämpligt för barnet och skänka glädje, bidra till barnets lärande och välbefinnande och stödja barnets utveckling.

Utbildningssektorn har bestämt att användningen av Sibbo kommuns Chromebook-datorer spärras med distanshantering kl. 23.00–6.00 från och med 23.2.2026. Riktlinjen baserar sig på behovet av att stödja elevernas välbefinnande och hälsosamma vanor att använda digitala enheter. Detta behov har identifierats tillsammans med vårdnadshavare, lärare och utbildningssektorn.

Utbildningssektorn använder en webbskyddslösning (Cisco Umbrella) som skyddar webbanvändningen hos elever inom den grundläggande utbildningen. Med hjälp av lösningen kan sektorn säkerställa trygg och undervisningslämplig webbanvändning och förhindra användningen av skadliga och osakliga webbsidor.

Användningen av webbskyddslösningen baserar sig på behovet av att säkerställa en trygg inlärningsmiljö. Detta behov har identifierats av elevernas föräldrar och lärare samt utbildningssektorn. Chromebook-datorernas skydd är inte beroende av en internetanslutning utan fungerar automatiskt med alla internetanslutningar: i skolan, hemma och med mobil uppkoppling.

### **Sammanfattning**

Med de åtgärder som beskrivs ovan strävar utbildningssektorn i Sibbo kommun efter att svara på den oro som vi delar med fullmäktigeledamöterna över överanvändning av mobila enheter i skolorna och på fritiden och minimera överanvändningens skadliga konsekvenser.

Bilaga: [2026-THL-Digisuositukset-esite](#)